

Kaunis Iron AB
Stationsgatan 46
972 33 Luleå

Markanvisning till förmån för bearbetningskoncessionen Sahavaara K nr 1, Pajala kommun

Beslut

Markanvisning

Bergmästaren beviljar Kaunis Iron AB:s, 559003–4103, ansökan och anvisar mark i enlighet med bolagets yrkande.

Markanvisningsbeslutet gäller till förmån för bearbetningskoncessionen Sahavaara K nr 1, Pajala kommun, Norrbottens län.

Den anvisade marken tilldelas tillståndsid MA-2024:3 och avser ett område (se koordinater nedan samt bifogad karta i bilaga 1) som ska nyttjas för anläggande av dagbrott, gråbergsdeponi, industriområde, truckväg till gruvans anrikningsverk samt avskärande och uppsamlade diken. Området omfattar även en säkerhetszon för stenkast.

Markanvisningens giltighetstid

Markanvisningsbeslutet gäller tills vidare, dock som längst så länge bearbetningskoncessionen Sahavaara K nr 1 är gällande.

Tillträde

Tillträde får ske när beslutet om markanvisning har vunnit laga kraft. Om Kaunis Iron AB ställer säkerhet för den ersättningsskyldighet som avses i 7 kap. 1–3 §§ minerallagen eller inkommer med bekräftelse på betalning till berörda sakägare får området tillträdas innan beslutet har vunnit laga kraft.

Ersättning

Kaunis Iron AB ska betala intrångsersättning enligt följande:

Naturvårdsverket, 202100–1975 (Allmänningsskogen 1:2) 525 000 kr

Kaunisvaara 15:3 inkl. andelar i Kaunisvaara S:14	3 518 000 kr
Essberg Åkeri AB 556521-0266 för byggnader på ofri grund på fastigheten Kaunisvaara 15:3	1 275 000 kr
Kaunisvaara bys skifteslag för andelar i Kaunisvaara S:12	1 260 kr
Kaunisvaara 13:1 för andelar i Kaunisvaara S:14 och Kaunisvaara S:29	98 500 kr
Kaunisvaara 3:2 för andelar i Kaunisvaara S:28	28 100 kr
Kaunisvaara 3:7 för andelar i Kaunisvaara S:28	7 000 kr
Kaunisvaara 3:8 för andelar i Kaunisvaara S:28	7 000 kr
Kaunisvaara 3:9 för andelar i Kaunisvaara S:28	7 000 kr
Kaunisvaara 3:10 för andelar i Kaunisvaara S:28	7 000 kr
Kaunisvaara 5:10 för andelar i Kaunisvaara S:12 och Kaunisvaara S:28	14 220 kr
Kaunisvaara 5:13 för andelar i Kaunisvaara S:12 och Kaunisvaara S:28	7 060 kr
Kaunisvaara 5:14 för andelar i Kaunisvaara S:12 och Kaunisvaara S:28	3 630 kr
Kaunisvaara 5:15 för andelar i Kaunisvaara S:12 och Kaunisvaara S:28	3 630 kr
Kaunisvaara 26:1 för andelar i Kaunisvaara S:28	7 000 kr
Pajala M Fl Socknars Allm.skog 897600-0862 (Tärendö 72:1) för andelar i Kaunisvaara S:28	21 100 kr
Kaunisvaara 10:8 för andelar i Kaunisvaara S:29	62 500 kr
Kaunisvaara 10:14 för andelar i Kaunisvaara S:29	62 500 kr
Kaunisvaara 10:15 för andelar i Kaunisvaara S:29	62 500 kr
Kaunisvaara 10:16 för andelar i Kaunisvaara S:29	62 500 kr

Förrättningskostnader

Kaunis Iron AB har betalat markanvisningsavgift om 80 000 kr. Bergsstaten kommer att översända en faktura till sökanden för övriga förrättningskostnader om 358 720 kr.

Till berörda fastighetsägare och övriga innehavare av särskild rätt till marken ska sökanden i enlighet med 9 kap. 21 § andra stycket betala:

- 1 087,50 kr till Alf Svanmo (delägare av Kaunisvaara 5:10)
- 56 000 kr till Essberg Åkeri AB (ägare av byggnader på ofri grund på fastigheten Kaunisvaara 15:3)

Markanvisningsområdet

Beslutet om markanvisning avser ett sammanhängande område, se bifogad karta (bilaga 1), och omfattar en yta om totalt 956,75 hektar som begränsas av räta linjer mellan hörnpunkter med koordinater i SWEREF 99TM enligt följande.

Huvudyta 1

Hörnpunkt	N-koordinat	E-koordinat
1	7 499 600,45	855 932,49
2	7 499 601,67	856 065,94
3	7 499 514,22	856 081,82
4	7 499 425,32	856 071,23
5	7 499 320,54	856 009,85
6	7 499 267,1	855 964,44
7	7 498 931,08	855 835,22
8	7 498 541,61	855 716,69
9	7 498 281,26	855 645,78
10	7 498 221,33	855 719,22
11	7 498 156,45	855 793,87
12	7 498 038,35	855 881,83
13	7 497 969,39	855 924,48
14	7 497 842,16	855 986,56
15	7 497 726,61	856 017,79
16	7 497 505,95	856 068,15
17	7 497 429,7	856 089,66
18	7 497 331,92	856 107,36
19	7 497 216,15	856 118,8
20	7 497 083,79	856 119,46
21	7 496 961,32	856 106,73
22	7 496 877,43	856 088,7
23	7 496 623,91	856 016,67
24	7 496 473,93	855 973,23
25	7 496 359,56	855 931,84
26	7 496 261,79	855 883,44
27	7 496 139,82	855 811,68
28	7 496 065,22	855 792,49
29	7 495 997,67	855 769,25
30	7 495 911,01	855 730,28

31	7 495 817,66	855 678,7
32	7 495 706,03	855 593,96
33	7 495 632,71	855 537,87
34	7 495 615,4	855 523,53
35	7 495 561,64	855 476,16
36	7 495 459,14	855 416,09
37	7 495 370,9	855 341,77
38	7 495 313,59	855 290,03
39	7 495 189,52	855 172,23
40	7 495 130,63	855 113,3
41	7 495 087,3	855 073,69
42	7 495 034,47	855 022,52
43	7 494 959,56	854 910,44
44	7 494 897,6	854 781,06
45	7 494 863,9	854 614,9
46	7 494 836,79	854 491,68
47	7 494 838,05	854 388,69
48	7 494 849,62	854 298,23
49	7 494 871,09	854 208,58
50	7 494 878,87	854 184,11
51	7 494 892,76	854 145,77
52	7 494 936,94	854 050,08
53	7 494 974,46	853 987,29
54	7 495 033,37	853 907,86
55	7 495 061,69	853 875,6
56	7 495 105,79	853 831
57	7 495 144,38	853 796,72
58	7 495 192,12	853 759,01
59	7 495 237,25	853 728,11
60	7 495 274,86	853 705,43
61	7 495 338,86	853 672,39
62	7 495 406,85	853 644,4
63	7 495 477,91	853 622,06
64	7 495 524,66	853 610,93
65	7 495 588,35	853 600,03
66	7 495 740,39	853 592,76
67	7 495 868,1	853 605,76

68	7 496 000,06	853 621,73
69	7 496 107,3	853 642,71
70	7 496 234,67	853 675,14
71	7 496 318,83	853 706,66
72	7 496 222,31	853 418,11
73	7 496 293,75	853 251,42
74	7 496 317,72	853 236,44
75	7 496 420,75	853 172,04
76	7 496 581,54	853 166,47
77	7 496 773,97	853 191,89
78	7 496 865,25	853 243,48
79	7 496 938,85	853 313,74
80	7 497 040,22	853 435,27
81	7 497 154,97	853 553,04
82	7 497 214,34	853 569,03
83	7 497 258,16	853 580,83
84	7 497 345,47	853 576,86
85	7 497 452,63	853 549,08
86	7 497 665,49	853 518,22
87	7 497 979,15	853 479,16
88	7 498 024,13	853 452,7
89	7 498 085,44	853 336,97
90	7 498 156,42	853 135,2
91	7 498 426,3	853 114,03
92	7 498 652,71	853 173,99
93	7 498 802	853 206,64
94	7 498 936,94	853 267,49
95	7 499 000,44	853 323,06
96	7 499 074,53	853 428,89
97	7 499 122,15	853 545,31
98	7 499 128,19	853 611,72
99	7 499 130,09	853 632,62
100	7 499 119,22	853 712,84
101	7 499 113,07	853 731,64
102	7 499 120,16	853 767,88
103	7 499 126,3	853 873,16
104	7 499 124,46	853 950,11

105	7 499 114	854 121,89
106	7 499 108,9	854 188,61
107	7 499 088,99	854 311,27
108	7 499 060,04	854 427,89
109	7 498 959,15	854 665,58
110	7 498 796,86	855 000,28
111	7 498 659,92	855 255,8
112	7 498 585,15	855 356,63
113	7 498 517,23	855 492,74
114	7 498 665,33	855 571,2
115	7 498 909,18	855 618,98

Bakgrund och yrkanden m.m.

Ansökan och ärendets handläggning

Kaunis Iron AB:s (hädanefter sökanden) ansökan om markanvisning kom in till Bergsstaten den 27 juni 2023. Ansökan avser mark i anslutning till Tapuli-gruvan i Pajala kommun, och ska gälla till förmån för bearbetningskoncessionen Sahavaara K nr 1.

Sökanden har till stöd för sin ansökan bland annat lämnat in en karta och beskrivning över den mark som avses med ansökan. Sökanden har även lämnat in kopia av överenskommelser.

Av ansökan framgår i huvudsak följande. Sökanden är innehavare av de lagakraftvunna bearbetningskoncessionerna Tapuli K nr 1, Tapuli K nr 2 och Sahavaara K nr 1. Brytning pågår för närvarande inom bearbetningskoncessionen Tapuli K nr 1. Anrikning sker på plats i eget anrikningsverk. Det är bolagets avsikt att uppta brytning inom bearbetningskoncessionerna Sahavaara K nr 1 och Tapuli K nr 2 samt utöka brytningstakten från sex till tio Mton järnmalm per år. För denna utökade verksamhet behöver ytterligare markområden tas i anspråk i anslutning till det befintliga verksamhetsområdet. Denna ansökan avser det området sökanden behöver ianspråkta för den planerade brytningen inom bearbetningskoncessionen Sahavaara K nr 1. Marken behövs för anläggandet av det dagbrott, den gråbergsdeponi och det industriområde som fordras i denna del av den utökade verksamheten. Område behövs också för de avskärande och uppsamlade diken samt den truckväg mellan Sahavaara och gruvan anrikningsverk som behöver anläggas inför genomförandet av denna verksamhet. Det sökta området inkluderar en säkerhetszon för stenkast som sträcker sig ca 800 m från dagbrottskanten för den planerade brytningen inom Sahavaara och fram till den bebyggelse som finns belägen öster om markanvisningsområdet.

Bearbetningskoncessionen Sahavaara K nr 1 beviljades i oktober 2010 och har fått laga kraft.

Det sökta området berör fastigheterna Allmänningsskogen 1:2, Kaunisvaara 5:10, Kaunisvaara 7:1, Kaunisvaara 7:2, Kaunisvaara 7:4, Kaunisvaara 7:5, Kaunisvaara 9:3, Kaunisvaara 9:6, Kaunisvaara 9:8, Kaunisvaara 9:10, Kaunisvaara 9:12, Kaunisvaara 9:13, Kaunisvaara 9:14, Kaunisvaara 10:6, Kaunisvaara 10:7, Kaunisvaara 10:8, Kaunisvaara 10:12, Kaunisvaara 10:22, Kaunisvaara 11:4, Kaunisvaara 11:5, Kaunisvaara 13:1, Kaunisvaara 14:7, Kaunisvaara 15:3, Kaunisvaara 15:7, Kaunisvaara 15:9, Kaunisvaara 15:11, Kaunisvaara 16:4, Kaunisvaara 17:6, Kaunisvaara 20:1, Kaunisvaara 20:2, Kaunisvaara 21:1, Kaunisvaara 22:1, Kaunisvaara 27:2, Kaunisvaara 27:3, Kaunisvaara 29:1, Kaunisvaara 29:2 och Pajala 6:3 i Pajala kommun.

Utöver de angivna fastigheterna berörs även samfälligheterna Kaunisvaara S:12, Kaunisvaara S:13, Kaunisvaara S:14, Kaunisvaara S:18, Kaunisvaara S:28 och Kaunisvaara S:29. Följande outredda fastigheter berörs av ansökan Kaunisvaara OUTF:3, Kaunisvaara OUTF:5, Kaunisvaara OUTF:14, Kaunisvaara OUTF:18, Kaunisvaara OUTF:26, Kaunisvaara OUTF:47, Kaunisvaara OUTF:49, Kaunisvaara OUTF:52, Kaunisvaara OUTF:55 och Kaunisvaara OUTF:64. Följande outredda samfälligheter berörs av ansökan: Kaunisvaara SAMF:65 och Kaunisvaara SAMF:66. Därutöver berörs markavvattningsföretagen 1916 års dikesföretag, 1933 års dikesföretag, 1979 års dikesföretag samt Dikesföretag 78284-8301.

De rättigheter som berörs av ansökan är Sahavaara vägsamfällighet (Pajala Kaunisvaara GA:4) och Sahavaara vägsamfällighet av år 1968 (Pajala Kaunisvaara GA:9) samt Muonio sameby som innehar renskötselrätt i området. Vattenfall Eldistribution AB innehar ledningsrätten 25-F1994-271.1 och följande avtalsservitut för kraftledning: 2521IM-14/21350.1, 2521IM-14/21352.1, 2521IM-14/21368.1, 25-IM2-66/517.1, 25-IM2-66/518.1, 25-IM2-66/520.1, 25-IM2-67/89.1, 25-IM2-67/90.1, 25-IM2-68/335.1, 25-IM2-68/336.1, 25-IM2-76/6156.1 samt D-2020-00174034:1. På fastigheten Allmänningsskogen 1:2 finns två nyttjanderätter för jakt.

Ansökan aktualiserar hindersbestämmelserna i 9 kap. 2 § andra stycket minerallagen genom närheten till bostadsbyggnader samt en anläggning för sprängämnestillverkning. En detaljplaneprocess pågår hos Pajala kommun för att ge planmässiga förutsättningar för sökandens verksamhet vid Sahavaara. Förslag till detaljplan väntas tas upp för antagande i kommunfullmäktige i juni 2024.

Sökanden är lagfaren ägare till fastigheterna Kaunisvaara 7:1, Kaunisvaara 7:4, Kaunisvaara 7:5, Kaunisvaara 9:13 och Kaunisvaara 9:14.

Sökanden har träffat överenskommelse med fastighetsägarna till fastigheterna Kaunisvaara 5:10, Kaunisvaara 7:2, Kaunisvaara 9:3, Kaunisvaara 9:6, Kaunisvaara 9:8, Kaunisvaara 9:10, Kaunisvaara 9:12, Kaunisvaara 10:6, Kaunisvaara 10:7, Kaunisvaara 10:8, Kaunisvaara 10:12, Kaunisvaara 10:22, Kaunisvaara 11:4, Kaunisvaara 11:5, Kaunisvaara 13:1, Kaunisvaara 14:7, Kaunisvaara 15:7, Kaunisvaara 15:9, Kaunisvaara 15:11, Kaunisvaara 16:4, Kaunisvaara 17:6, Kaunisvaara 20:1, Kaunisvaara 20:2,

Kaunisvaara 21:1, Kaunisvaara 22:1, Kaunisvaara 27:2, Kaunisvaara 27:3, Kaunisvaara 29:1, Kaunisvaara 29:2, Pajala 6:3 och samfälligheterna Kaunisvaara S:13 och Kaunisvaara S:18. Sökanden har även träffat överenskommelse med Muonio sameby och Vattenfall Eldistribution AB. Sökanden yrkar att den mark som omfattas av de träffade överenskommelserna ska anvisas i enlighet med överenskommelserna.

Vad gäller området inom fastigheterna Allmänningsskogen 1:2 och Kaunisvaara 15:3, övriga berörda samfälligheter, de outredda fastigheterna och samfälligheterna, berörda gemensamhetsanläggningarna samt berörda dikningsföretag har inga överenskommelser träffats. Sökanden yrkar därför att bergmästaren ska anvisa den mark som behövs samt fastställa ersättning till berörda fastighetsägare och innehavare av särskild rätt.

Bergsstaten har inom ramen för ärendet inhämtat utlåtande från värderingssakkunniga gällande fastigheterna Allmänningsskogen 1:2, Kaunisvaara 5:10, Kaunisvaara 9:10, Kaunisvaara 10:8, Kaunisvaara 13:1, Kaunisvaara 15:3, Kaunisvaara 15:9, Kaunisvaara 27:2, Kaunisvaara 27:3 och Pajala 6:3. Utlåtande från värderingssakkunniga har även inhämtats gällande samfälligheterna Kaunisvaara S:12, Kaunisvaara S:13, Kaunisvaara S:14, Kaunisvaara S:28 och Kaunisvaara S:29 samt de inom området outredda fastigheterna Kaunisvaara OUTF:3, Kaunisvaara OUTF:5, Kaunisvaara OUTF:14, Kaunisvaara OUTF:18, Kaunisvaara OUTF:26, Kaunisvaara OUTF:47, Kaunisvaara OUTF:49, Kaunisvaara OUTF:52, Kaunisvaara OUTF:55, Kaunisvaara OUTF:64 och outredda samfälligheterna Kaunisvaara SAMF:65 och Kaunisvaara SAMF:66.

Bergsstaten har sänt underrättelse om ansökan till berörda fastighetsägare och kända innehavare av särskild rätt till marken, där dessa getts möjlighet att inkomma med eventuella synpunkter på ansökan. Ägare till fastigheterna Allmänningsskogen 1:2, Kaunisvaara 9:10/Kaunisvaara 15:9, Kaunisvaara 14:7 och Kaunisvaara 17:2 har inkommit med skrivelser till Bergsstaten. Vattenfall Eldistribution AB och Länsstyrelsen har också inkommit med skrivelser i ärendet. En enskild person som inte är sakägare i ärendet har lämnat in synpunkter kopplade till sökandens miljötilståndsprövning.

Vid markanvisningsföretningen ska sammanträde hållas med sökanden, fastighetsägare och övriga innehavare av särskild rätt till marken, om det föreligger stridiga intressen. Eftersom sökanden inte träffat överenskommelse med samtliga sakägare har Bergsstaten den 2 maj 2024 genomfört ett sammanträde med berörda fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till marken. Kallelsen till sammanträdet delgavs kända fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till marken. Kallelsen kungjordes också i ortstidningarna Haparandabladet och Norrländska Socialdemokraten den 19 respektive 20 mars 2024 samt i Post och Inrikes Tidningar den 18 mars 2024.

Vilka som deltog under sammanträdet framgår av bilaga till protokollet från sammanträdet.

Pajala kommun

När den anvisade marken ligger inom koncessionsområdet har den kommunala planeringen beaktats i koncessionsärendet. Om mark ska anvisas utanför koncessionsområdet måste den kommunala planeringen däremot beaktas vid markanvisningsförrättningen (prop. 1988/89:92 s. 88). Eftersom ansökan rör mark som ligger utanför koncessionsområdet har Bergsstaten i enlighet med 33 § mineralförordningen (1992:285) gett Pajala kommun tillfälle att yttra sig i ärendet.

Pajala kommun har i yttrande uppgett följande. Pajala kommun tillstyrker Kaunis Iron AB:s ansökan om markanvisning för att utöka gruvverksamheten, vilket förväntas ha en positiv påverkan på kommunen och dess utveckling. Kommunen arbetar aktivt med detaljplanering för Kaunis Iron AB:s verksamhet. Ändamålet med de detaljplaner som är aktuella i området är alla kopplade till gruvverksamheten.

Motivering

Vilken mark som ska anvisas enligt minerallagen

Vid en markanvisningsförrättning bestäms den mark inom koncessionsområdet som koncessionshavaren får ta i anspråk för bearbetning av mineralfyndighet. Vidare bestäms den mark eller det utrymme som koncessionshavaren, inom eller utom koncessionsområdet, får ta i anspråk för verksamhet som hänger samman med bearbetningen. Härvid ska även verksamhetens art anges, detta enligt 9 kap. 1 § minerallagen.

Gällande vad som avses med *verksamhet som hänger samman med bearbetning* kan ledning hämtas från bestämmelsen om markanvisning i 4 kap. 3 § gruvlagen, med vilken motsvarande bestämmelse i minerallagen i stort överensstämmer. Av sagda paragraf framgår bland annat följande: Inmutaren har rätt att få sig anvisad mark för gruvdriften och därmed sammanhängande verksamhet, såsom för uppförande av byggnad eller annan anläggning eller för väg, transportbana eller ledning eller för uppläggande av malm samt varp och andra avfallsprodukter (jfr. prop. 1988/89:92 s. 113 och 1974:32 s. 8).

Under begreppet gruvdriften torde hänföras, förutom själva brytningen, allt det förfarande som avser uppföring, sovring och malmens vidare behandling på mekanisk väg vid gruvan i avsikt att göra den mera lämpad för förädling. Dit torde också räknas anrikningsverk som uppförts i direkt anslutning till en gruva och huvudsakligen avser att anrika endast denna gruvans produkter. Om anrikningsverket är beläget på annat håll, så att produkterna från gruvan måste, annorledes än genom någon kortare, rent lokal transportanordning, transporteras från gruvan till anrikningsverket, torde verket däremot ej räknas till gruvdriften. Malmens behandling i masugn hör ej till gruvdriften, men däremot till verksamhet som sammanhänger med gruvdriften. Till begreppet

byggnader torde vara att hänföra även kontor och bostäder åt gruvans förvaltningspersonal och arbetare. Den mark som anvisas utom utmål behöver inte nödvändigtvis ligga i direkt anslutning till utmålet. Dock ligger det i sakens natur att mark ej kan anvisas alltför lång från utmålet. (jfr. Delin, Lars, Minerallagen med kontinentalsockellagen, Upplaga 1:1, s.162f; L. Delin: Gruvlagstiftningen, 1977, s.113f.).

Av 9 kap. 2 § minerallagen följer att för det fall koncessionshavaren är överens med markägaren och innehavarna av särskild rätt till marken, ska mark eller annat utrymme anvisas i enlighet med överenskommelsen. I den mån överenskommelse inte har träffats ska den mark eller det utrymme anvisas som behövs. Behovsprövningen blir i sådant fall dispositiv och inte föremål för officialprövning. Markanvisningen är dock obligatorisk (prop.1988/89:92 s. 113).

Sökanden har träffat överenskommelser med ägarna till fastigheterna Kaunisvaara 5:10, Kaunisvaara 7:2, Kaunisvaara 9:3, Kaunisvaara 9:6, Kaunisvaara 9:8, Kaunisvaara 9:10, Kaunisvaara 9:12, Kaunisvaara 10:6, Kaunisvaara 10:7, Kaunisvaara 10:8, Kaunisvaara 10:12, Kaunisvaara 10:22, Kaunisvaara 11:4, Kaunisvaara 11:5, Kaunisvaara 13:1, Kaunisvaara 14:7, Kaunisvaara 15:7, Kaunisvaara 15:9, Kaunisvaara 15:11, Kaunisvaara 16:4, Kaunisvaara 17:6, Kaunisvaara 20:1, Kaunisvaara 20:2, Kaunisvaara 21:1, Kaunisvaara 22:1, Kaunisvaara 27:2, Kaunisvaara 27:3, Kaunisvaara 29:1, Kaunisvaara 29:2 och Pajala 6:3, samfälligheterna Kaunisvaara S:13 och Kaunisvaara S:18 samt Muonio sameby och Vattenfall Eldistribution AB som är innehavare av särskild rätt till marken. Det område som dessa fastigheter och rättigheter omfattar ska anvisas i enlighet med de träffade överenskommelserna.

Eftersom det saknas överenskommelse med fastighetsägare till fastigheterna Allmänningsskogen 1:2 och Kaunisvaara 15:3, övriga berörda samfälligheter, de outredda fastigheterna och samfälligheterna, berörda gemensamhetsanläggningarna samt berörda dikningsföretag har bergmästaren att pröva om sökanden har behov av området inom dessa fastigheter/områden.

Sökanden har uppgett att de är i behov av mark inom området för dagbrott, gråbergsdeponi, malmupplag, industriområde och truckväg. Sökanden behöver anlägga en bullervall/insynsskydd till skydd för fågellivet väster om verksamhetsområdet. Därutöver behöver det finnas utrymme för en säkerhetszon för stenkast (ca 800 m från dagbrottskanten).

Av inlämnat kartmaterial kan bergmästaren konstatera att fastigheten Allmänningsskogen 1:2 påverkas av ansökan på grund av att den ligger inom säkerhetszonen för stenkast. Kaunisvaara 15:3 ligger inom planerat gråbergsupplag men påverkas även på grund av säkerhetszonen för stenkast. Gemensamhetsanläggningarna samt de outredda fastigheterna och samfälligheterna påverkas i huvudsak på grund av att de ligger inom säkerhetszonen för stenkast.

Bergmästaren bedömer att ändamålet med ianspråktagandet av marken inom dessa fastigheter utgör verksamhet som hänger samman med bearbetningen. Bergmästaren finner därmed att det finns grund för att anvisa det sökta markområdet.

Hinder mot markanvisning

Enligt 9 kap. 2 § anda stycket minerallagen får mark inte anvisas i strid med hindersbestämmelserna i 3 kap. 6 och 7 §§ minerallagen. Om mark som får användas endast efter dispens av bergmästaren behöver tas i anspråk, bör frågan om sådan i allmänhet kunna avgöras i samband med markanvisningen (prop. 1988/89:92 s. 114).

I aktuellt ärende berörs inte några av de områden som omfattas av bestämmelsen i 3 kap. 6 § minerallagen. Däremot aktualiseras bestämmelserna i 3 kap. 7 § minerallagen, eftersom markanvisningen berör område inom 200 meter från bostadsbyggnad samt inom 200 meter från en industriell anläggning. För att sökanden ska få ta sådana områden i anspråk krävs ett medgivande från den som berörs av markanvisningen alternativt från bergmästaren.

Sökanden har begärt att bergmästaren ska besluta att markanvisning ska kunna ske utan hinder enligt 3 kap. 7 § minerallagen. Bergsstaten har med anledning av detta underrättat berörda sakägare som omfattas av dessa hindersbestämmelser.

Ägare av fastigheten Kaunisvaara 17:2 har inkommit med en skrivelse och framför i huvudsak följande. Fastigheten ligger utanför ansökt område men inom 200 meter från ansökt område. Med anledning av att vägen kommer bli avstängd längre in på området kommer det försvåra snöröjningen samt att det kan komma att bli mer tung trafik som kör på vägen. Det kommer inte vara möjligt att använda fastigheten som vare sig fritidsboende eller fast boende eftersom fastigheten ligger så nära gruvområdet. Det finns även stor risk för störning genom ljud, damm och vibrationer samt att vattenbrunnen kan förstöras. Ägaren önskar därför att bergmästaren beslutar att även fastigheter utanför området men inom 200 meter från området ska få samma möjlighet till inlösen, men på frivillig basis.

Sökanden framför att det finns ett antal fastigheter som är belägna utanför ansökt markanvisning men inom 200 meter från markanvisningsområdet. Med anledning av säkerhetszonen på 800 meter från dagbrottskanten ger det en buffert om mer än 550 meter till närmsta bostadsbyggnad utanför markanvisningsområdet. Sökanden har även en rad åtaganden och villkor för den närliggande boendemiljön till följd av miljötillståndet. Med anledning av inkomna synpunkter om ökad tung trafik i byn vill sökanden framföra att vägen genom byn inte kommer användas för gruvverksamheten då det kommer anläggas en truckväg till industriområdet vid Tapuli. Vägen genom byn kommer att användas vid avvecklingen av byggnader i området. Därefter kommer troligen vägen användas mindre än tidigare.

Under sammanträdet uppkom frågor om möjlighet att utveckla verksamheter inom området som ligger inom 200 meter från markanvisningen. Kommunen uppgav under sammanträdet att det inte finns några detaljplaner som sätter hinder för det just nu. Bergmästaren uppgav att det saknas regler kring det i minerallagen, då denna bestämmelse främst finns för att skydda hemfridszonen.

Bergmästaren kan konstatera att dagbrottet och den huvudsakliga gruvverksamheten kommer anläggas med ett avstånd om betydligt mer än 200 meter från bostadsbyggnad. Då syftet med bestämmelsen är att skydda hemfridszonen finner bergmästaren att medgivande kan lämnas till att marken anvisas i enlighet med ansökan. När det kommer till önskemålet att bli inlösen på frivillig basis utanför markanvisningsområdet konstaterar bergmästaren att det saknas legala medel för bergmästaren att besluta om en sådan inlösen.

Gällande den industriella anläggningen som ligger inom ansökt markanvisningsområde så har sökanden inhämtat ett medgivande från innehavaren av anläggningen. Sökanden och innehavaren av den industriella anläggningen är eniga om att anläggningen ska bestå och att verksamheten ska fortsatt bedrivas inom markanvisningsområdet. Anläggningen med tillhörande byggnader och anordningar ska kvarstå oförändrade av att markanvisning sker.

Markanvisningens giltighetstid

Enligt 9 kap. 3 § minerallagen ska mark eller annat utrymme anvisas tills vidare, om inte sökanden begär något annat. När en bearbetningskoncession upphör, förlorar koncessionshavaren den rätt till marken eller utrymmet som koncessionshavaren har på grund av markanvisningen, detta enligt 13 kap. 1 § minerallagen.

Sökanden har inte begärt att markanvisningen ska gälla under en begränsad tid. Bergmästaren beslutar därför att marken ska anvisas tills vidare och att detta ska gälla så länge bearbetningskoncessionen Sahavaara K nr 1 är gällande.

Förrättningskostnader

Enligt 9 kap. 21 § minerallagen ska sökanden ersätta staten för kostnaderna i markanvisningsförrättningen. Sökanden ska svara för sina egna kostnader i ärendet och ersätta andra sakägare deras kostnader för att bevaka sin rätt vid förrättningen. Det gäller dock inte om annat följer vid en tillämpning av 18 kap. 6 eller 8 §§ rättegångsbalken.

Av 43 § mineralförordningen följer att sökanden ska betala markanvisningsavgift, ersättning för gode mäns inställelse vid förrättningen, ersättning till sakkunniga och övriga förrättningskostnader, såsom kostnad för upprättande av karta och för de markerings på marken som behövs.

Eftersom markanvisningsförrättningen har innefattat sammanträde beslutar bergmästaren att sökanden ska betala in en markanvisningsavgift om 80 000 kr. Vid dagen för beslut kan konstateras att avgiften har erlagts. Därutöver ska sökanden betala:

- 358 720 kronor för ersättning till sakkunnig (värdering)

Den av delägare i Kaunisvaara 5:10 yrkade ersättning för kostnader för att bevaka sin rätt vid förrättningen bedöms av bergmästaren som skälig och ersättning ska därmed utgå enligt yrkandet.

Essberg Åkeri AB har yrkat ersättning för konsulttjänster för att ta fram underlag och kostnadskalkyler för uppförande av likvärdiga lokaler på annan plats om 52 640 kr. Vidare yrkar åkeriet ersättning för egen tid som lagts ned om 56 000 kr (80 h x 700 kr) samt kostnad för totalentreprenad under byggnationen om 188 000 kr. Totalt yrkar Essberg Åkeri AB ersättning för 296 640 kr för sin möjlighet att tillvarata sin rätt.

Bergmästaren konstaterar att reglerna om rättegångskostnader i Rättegångsbalkens 18 kap. 8 § ska tillämpas vad gäller möjligheten att få ersättning för tillvaratagande av sin rätt. I den aktuella paragrafen anges att ersättning ska motsvara kostnaden för rättegångens förberedande och talans utförande jämte arvode till ombud eller biträde. Detta förutsatt att kostnaden skäligen varit påkallad för tillvaratagande av partens rätt. Ersättning ska även utgå för partens arbete och tidsspillan med anledning av rättegången.

Frågan i det nu aktuella ärendet rör dels behovet av marken, dels värderingen av den skada som uppstår om marken anvisas. Skadan som uppstår i detta fall är att byggnaderna som Essberg Åkeri AB nyttjar för sin verksamhet inte längre kan nyttjas med anledning av gruvverksamheten. Essberg Åkeri AB menar att de inte kan hitta motsvarande byggnader för sin verksamhet och har därför köpt en tomt och avser uppföra nya byggnader för sin verksamhet. För detta har de anlitat en byggnadskonsult som tagit fram ett underlag och kostnadskalkyler för nybyggnationer.

Bergmästaren bedömer att en flytt från en äldre gård till ett nybygge som en följd av markanvisningen i slutändan innebär att sakägaren har försatts i en bättre förmögenhetsställning än innan markanvisningen. Ersättning för utredning av kostnadskalkyl för nybyggnation kan inte kopplas till den skada som uppstår med anledning av markanvisningen. Den kostnad för totalentreprenad under byggnationen som Essberg Åkeri AB uppgett kan inte heller kopplas till den skada som uppstår med anledning av markanvisningen. Bergmästaren finner att skälig ersättning ska utgå för den tid åkeriet själva lagt ned i ärendet, vilket enligt åkeriet är 80 timmar à 700 kr. Ersättning till Essberg Åkeri AB för deras möjlighet att tillvarata sin rätt ska därmed utgå med 56 000 kr.

Ersättning

Enligt 9 kap. 22–23 §§ minerallagen ska beslut om markanvisning innehålla avgörande i sådana tvister om ersättning enligt 7 kap. 1–3 §§ som har prövats vid förrättningen och överenskommelse om sådan ersättning ska fastställas i markanvisningsbeslutet, om någon av parterna begär det. Av 7 kap. 4 § minerallagen framgår att i fråga om ersättning och löseskilling enligt 7 kap. 1–3 §§ gäller 4 kap. och 5 kap. 23 §, 24 § och 27 § första stycket första meningen expropriationslagen (1972:719) i tillämpliga delar.

Enligt 7 kap. 3 § minerallagen ska skada eller intrång som föranleds av att mark eller annat utrymme tas i anspråk för bearbetning eller därmed sammanhängande verksamhet ersättas av koncessionshavaren. Detta innebär att även innehavare av särskild rätt till fastighet har rätt till ersättning.

Enligt 7 kap. 5 § minerallagen är denna lag inte tillämplig i fråga om ersättning för skada och intrång som uppstår efter markanvisningen och inte kunnat förutses.

Enligt 4 kap. 1 § expropriationslagen är det tre slag av ersättningar som kan komma i fråga, nämligen löseskilling motsvarande marknadsvärdet vid expropriation av en hel fastighet, intrångsersättning motsvarande minskningen av marknadsvärdet vid expropriation av del av fastighet samt ersättning för annan skada. Därutöver ska ytterligare löseskilling respektive intrångsersättning betalas med 25 procent av marknadsvärdet respektive marknadsvärdeminskningen. Enligt 5 kap. 23 § samma lag ska ersättningarna bestämmas var för sig.

Med annan skada avses endast skada av ekonomisk art. Annan skada kan bestå i att vederbörande antingen åsamkas en direkt utgift eller att denne går miste om en påräknad inkomst. Affektionsvärden och liknande kompenseras inte. Syftet med ersättningen är att sakägaren ska kunna bibehålla det ekonomiska läge som förelegat om expropriationen inte ägt rum. I likhet med vad som gäller inom skadeståndsrätten måste det föreligga ett adekvat orsakssamband mellan expropriationen och skadan. Genom beslut om markanvisning blir ersättningsregleringen slutligen avgjord även om den grundar sig på en förhandsbedömning. Det bedöms därför i många fall som lämpligast för alla parter att frågan om ersättning för skada och intrång av framtida gruvdrift delvis eller inte alls tas upp till behandling i markanvisningen eftersom ersättningsfrågan senare ska behandlas i samband med ett kommande mål enligt 32 kap. miljöbalken. Skador vars omfattning kan beräknas vid markanvisningen måste dock tas upp vid förrättningen. (Hovrätten för Övre Norrland dom den 21 juni 2010 i mål Ö 545–05, s. 27.)

Ersättningarna ska erläggas inom en månad från det att detta beslut vunnit laga kraft (10 kap. 1 § minerallagen). Ersättning ska också innefatta ränta från dagen då beslutet vann laga kraft eller, om marken har tillträtts dessförinnan, från tillträdesdagen. Ränta beräknas efter räntelagen (1975:635). Ytterligare regler om betalning av ersättning m.m. finns i 10 kap. minerallagen.

Bergsstaten har för följande fastigheter inhämtat värderingsutlåtanden från Norrbryggan AB. Värdetidpunkten är april 2024, om inget annat anges nedan. Värderingarna har genomförts med underlag från fastighetsregistret, flygfoto samt en besiktning av skogsmarken som skedde under mars 2024. Inventeringen av skogen har skett med hjälp av okuläruppskattning med relaskop. Noggrannheten i uppskattat virkesförråd med ovanstående stickprovsmetod bedöms erfarenhetsmässigt ligga inom intervallet +/- 15 % för varje objekt som helhet, i enstaka bestånd kan större avvikelser förekomma.

Värderingarna har genomförts genom två grundläggande metoder som brukar användas för att få fram underlag för värdebedömningen, dels en marknadsanpassad avkastningsmetod, dels en ortsprismetod. Därutöver beaktas de för fastigheten unika förhållanden som kan påverka marknadsvärdet, men som inte beaktas i värderingsmetoderna.

Jaktens värde har beräknats utifrån en bedömd regional arrendeprenivå med hänsyn taget till fällavgifter samt värdet av upplåtelser av rätt att jaka i området. Jaktvärdet har uppskattats till ca 20 kr/ha och år i detta område för "normalstora" fastigheter. Nuvärdet efter 4 % diskontering blir då ca 500 kr/ha för all framtid. För små områden torde jakträttens betydelse öka. Detta gäller dock till en nedre gräns. Områden om ca 10 ha har ett visst värde i och med att de ger en "inträdesbiljett" till jakt. För värderingsobjektet uppskattas "inträdesbiljettens" värde till ca 10 000 kr. Utöver det tillkommer hektarpriset för den del som överstiger 10 ha.

Vid en avvägning mellan ortsprismetoden och avkastningsmetoden läggs i normala fall ungefär lika stor vikt vid de båda metodernas resultat. Avkastningsmetoden genom beståndsmetoden beaktar på ett bra sätt de specifika skogliga förhållandena på värderingsobjektet medan ortsprismetoden ger en direkt indikation om marknadsvärdenivån.

När det kommer till värdet på marken efter intrånget framgår följande av värderingarna. Med anledning av intrånget försvinner hela skogsproduktionen ur brukandet av området. Även jaktvärdet försvinner. För att bedöma marknadsvärdet på värderingsobjektet efter intrånget har inget ortsprismaterial med fastigheter belagda med liknande restriktioner återfunnits. Ortssprismetoden bedöms således inte vara användbar. Då krävs en marknadssimulering för att bedöma värdet. Vid en marknadssimulering bedöms marknadsvärdet efter restriktioner för den berörda delen. Äganderättens värde är mycket liten i ett område då man inte rör över marken längre.

Pajala Allmänningsskogen 1:2

Sökanden har vid sammanträdet uppgett att de godtar det värderingsutlåtande som Bergsstaten har inhämtat i ärendet. Fastighetsägaren har i skrivelse till Bergsstaten uppgett att de inte har några synpunkter på det inhämtade värderingsutlåtandet.

Bergmästaren finner därför att ersättning ska utgå till fastighetsägarna i enlighet med det inhämtade värderingsutlåtandet från Norrbryggan AB. Av värderingsutlåtandet bedöms marknadsvärdeminskningen på fastigheten Pajala Allmänningsskogen 1:2 uppgå till 420 000 kr. Ersättning ska därmed utgå med 525 000 kr inklusive expropriationstillägg om 25 %.

Pajala Kaunisvaara 15:3

Bergsstaten har efter sammanträdet fått ett värderingsutlåtande för fastigheten Kaunisvaara 15:3 samt ett värderingsutlåtande för byggnader på ofri grund på fastigheten levererade. Värderingsutlåtandena har kommunicerats till parterna. Fastighetsägaren anser att det bedömda värdet på fastigheten inklusive byggnaderna på ofri grund är för lågt. Det går inte att få tag på någon motsvarande ersättningsfastighet där de kan inhysa sin åkeriverksamhet. Fastighetsägarna anser att de behöver bygga nytt för att kunna fortsätta sin verksamhet.

Av inhämtat värderingsutlåtande gällande fastigheten Kaunisvaara 15:3 framgår i huvudsak följande. Värdetidpunkt är maj 2024. Värderingsobjektet omfattar totalt ca 25,8 ha. Fastigheten är taxerad som bebyggd lantbruksenhet med tomtmark, småhusbyggnad, skogsmark, skogsimpediment, ekonomibyggnader och åkermark. Fastigheten består av ett gårdsskifte med bostadsbyggnad, ekonomibyggnad samt lite inägomark och skogsmark. Bostadshuset är byggt 1967. Boytan är 93 kvm samt biyta på 31 kvm. Huset har delvist källargrund, träfasad samt plåttak. Uppvärmning sker genom direktverkande el samt luft-luftvärmepump och Tulikivi spis. Fastigheten har enskilt vatten och avlopp. Huset är ett enplanshus och består av kök/vardagsrum, två sovrum, duschrum och toalett. I källaren finns bastu och matkällare m.m. På fastigheten finns även ett äldre bostadshus från 1 800-talet med enklare standard. Ett sovrum + kök och duschrum. Separat ingång till sovstuga i samma byggnad. På gården finns flera ekonomibyggnader på ofri grund. Dessa nyttjas av Essberg Åkeri AB som även betalar ett arrende på 14 000 kr + moms / månad för marken.

Av den tillhörande marken har 7,2 ha klassats som impediment och ca 9,3 ha av arealen består av produktiv skogsmark. Den består till 41 % av röjningsskog, 26 % av gallringsskog samt 33 % av slutavverkningsbar skog (arealmässigt). Trädslagsfördelningen är 45 % tall, 29 % gran och 26 % löv med ett virkesförråd om 840 m³sk totalt. Medelboniteten har sammantaget bedömts till ca 2,8 m³sk per ha och år. Drivningsförhållandena har generellt sett bedömts som normala för området. Värderingsobjektet omfattas inte av ransoneringsbestämmelser enligt 11 § Skogsvårdslagen om det betraktas som en egen brukningsenhet.

Avkastningsvärdet för den produktiva skogsmarken inklusive impediment uppgår, med i värderingsutlåtandet angivna förutsättningar, till ca 325 000 kr. Värdet av jakt ingår inte i detta värde. En ortsprisanalys av försäljningar av liknande objekt i inlandskommuner i länet visar att priset pekar mot 260 kr/m³sk. Detta skulle innebära ett marknadsvärde på

ca 220 000 kr. Värderingsobjektet har liknande medelvirkesförråd men mycket högre andel slutavverkningsbar skog än jämförelseobjekten. Virkespriserna har förändrats nu i februari vilket inte syns ännu i ortsprisanalysen där köpen är något äldre. Sammanfattningsvis bedöms värderingsobjektet som likvärdig jämförelseobjekten men med tanke på att virkespriserna precis gått upp bedöms marknadsvärdet med ortsprisanalys till 350 000 kr.

Sammantaget är bedömningen att marknadsvärdet för skogsmarken ligger vid båda metodernas resultat som överensstämmer bra. Marknadsvärdet för skogsmarken före intrånget uppgår till avrundat 350 000 kr inklusive jaktvärde, vilket motsvarar 400 kr/m³sk. För värderingsobjektet motsvarar det ett jaktvärde om ca 20 000 kr.

När det gäller bostadshusen baseras ortsprisanalysen på köp av småhusfastigheter. En analys visar att K/T-talet pekar mot 2,5 dvs att man betalat 2,5 gånger taxeringsvärdet. Medelpriset för ett hus i området pekar även mot ca 500 000 kr. K/T-talet, om den överförs på taxeringsvärdet för husen och tomten, skulle innebära ett marknadsvärde på ca 500 000 kr. Huset är av äldre karaktär men ligger mycket trevligt till. För husets del bedöms värdet vara 500 000 kr som medelpriset pekar mot. Utöver huset finns ett till bostadshus som idag används som sommarboende. Lite inägomark finns i anslutning till tomten. Utskiftens inägomark bedöms inte tillföra något värde. Med beaktande av fastighetens läge i området, underhållsskick och standard bedöms marknadsvärdet vara ca 600 000 kr.

Essberg Åkeri AB äger byggnaderna som står på ofri grund på fastigheten. Åkeriet betalar ett årligt arrende på 168 000 kr exkl. moms. Arrendet bedöms rimligen kunna beräknas på 15 år. Marknadsvärdet för det kan beräknas med nuvärdesberäkning med 4 % ränta à 15 år ($168\,000 * 11,2 = 1\,881\,600$ kr avrundat till 1 900 000 kr).

Sammanfattningsvis bedöms de marknadsrelaterade delvärdena enligt följande. Marknadsvärdet för skog och skogsmark inklusive jakt bedöms till 350 000 kr. Marknadsvärdet för bostadshusen och åkermarken bedöms till 600 000 kr. Arrendeintäkterna bedöms uppgå till 1 900 000 kr. Summan för de marknadsrelaterade delvärdena blir 2 850 000 kr. Marknadsvärdet på berörd del efter intrånget bedöms till 10 000 kr.

Mot denna bakgrund har hela fastighetens marknadsvärde bedömts minska med 940 000 kr. Markägaren lider även av en annan skada i form av förlust av arrendeintäkterna på 1 900 000 kr.

Bergmästaren bedömer att ersättning ska utgå med utgångspunkt från Norrbryggan AB:s värderingsutlåtande. Ersättning till ägaren av fastigheten Pajala Kaunisvaara 15:3 ska därmed utgå med 1 175 000 kr inklusive expropriationstillägg om 25 %. Därutöver ska ersättning utgå för annan skada om 1 900 000 kr. Sammantaget ska ersättning utgå med 3 075 000 kr.

Byggnader på ofri grund

Värderingsobjektet består av fyra enheter. En verkstad om 77 kvm, ett lager om 413 kvm samt en maskinhall och ett lastbilsgarage som totalt omfattar 447 kvm. Totalt omfattar byggnaderna 937 kvm. Hyresnivån är en så kallat kallhyra där alla taxebundna kostnader och inre skötsel betalas av hyresgästen. Som utgångspunkt för värdebedömningen läggs en schablon på 100 kr/kvm för fastighetsägarens kostnader som administration och underhåll. I kostnaden ingår avsättning till både löpande och långsiktigt yttre periodiskt underhåll och behövs för att hålla lokalerna i skick och standard över tid. Övriga driftskostnader förutsätts ligga på hyresgästen. En vakansgrad för kontor om 5 % from 2026 har bedömts rimligt. Markarrendet uppgår till 180 kr/kvm enligt uppgifter från fastighetsägaren.

Som värderingsmetod har en värdebedömning genomförts enligt en så kallad marknadssimulering, vilket innebär en avkastningsbaserad metod. Metoden innebär en analys och värdering av de betalningsströmmar fastighetsinnehavet förväntas ge upphov till under en viss tid. En tioårig kassaflödesanalys har redovisats för att illustrera driftnetto- och likviditetskonsekvenser utifrån de redovisade hyrorna och kostnader samt ett avkastningsvärde som bygger på de angivna parametrarna. Värdet beräknas som summan av nuvärdet av de driftnetton som tillfaller totalt kapital under innehavsperioden samt nuvärde av frigjort kapital vid periodens slut, det så kallade restvärdet. Avkastningsanalysen pekar på ett marknadsvärde för byggnaderna på ofrigrund till 670 000 kr.

När det kommer till värderingsmetoden ortsprismetoden kan konstateras att det endast varit ett fåtal försäljningar av industrienheter i Pajala kommun. En sannolik prisnivå på ca 800 kr/kvm föreligger i centrala Pajala. Inga köp har återfunnits utanför de centrala delarna av Pajala. Priset i centrala Pajala indikerar ett marknadsvärde för objektet på ca 750 000 kr. Värderingsobjektet är beläget utanför centrala Pajala men nära gruvindustrin. Värderingsobjektet är inte en egen fastighet till skillnad från köpen som redovisats som jämförelseobjekt.

Sammanfattningsvis bedöms antalet jämförbara objekt i ortsprisanalysen vara allt för få för att kunna utgöra ett adekvat urval, utan används för att verifiera parametrar i kassaflödesanalysen. Värdet för byggnaderna på ofri grund på fastigheten Pajala Kaunisvaara 15:3 bedöms till 700 000 kr.

Bergmästaren bedömer att ersättning ska utgå med utgångspunkt från Norrbryggan AB:s värderingsutlåtande. Ersättning till ägaren av byggnaderna på ofri grund på fastigheten Pajala Kaunisvaara 15:3 ska därmed utgå med 875 000 kr inklusive expropriationstillägg om 25 %.

Flyttkostnad

Fastighetsägaren har lämnat in en sammanställning avseende kostnad för flytt av dels villorna och gården, dels näringsverksamheten. Kostnads kalkylen grundar sig på en offert från en flyttfirma och avser flytt av möbler, inredning och husgeråd från två villor till en villa. Kostnaden för detta anses vara 180 000 kr. För övriga maskiner som används i skogsbruket på fastigheten, samt utrustning, virke, ved m.m. avser fastighetsägaren flytta dessa själva på 5 arbetsdagar med hjälp av egen lastbil, lastmaskin och servicebil. Kostnad för detta anses vara 150 680 kr inklusive mantimmar. Total kostnad för flytt av gården på fastigheten Kaunisvaara 15:3 blir 330 680 kr.

Avseende åkeriverksamheten har ägaren lämnat in en sammanställning avseende kostnad för all verkstadsutrustning, förråd/lager och maskiner med tillhörande redskap. Ägaren avser flytta detta själva och arbetet med flytt bedöms ta ca 1,5 månad med hjälp av egen lastbil, lastmaskin och servicebil. Kostnad för detta anses vara 904 080 kr inklusive mantimmar.

Sökanden motsätter sig att flytten av bohaget inom fastigheten skulle vara förenad med en kostnad om 180 000 kr. Detta då sökanden har inhämtat offert om 31 500 kr avseende flytt av bohaget i de båda bostadsbyggnaderna. Sökanden menar att fastighetsägaren inte har visat något underlag som styrker att kostnaden för flytt av bohaget i de båda bostadsbyggnaderna skulle uppgå till 180 000 kr. Vidare motsätter sig sökanden att fastighetsägarens och åkeriverksamhetens respektive flytt skulle vara förenade med så pass omfattande maskin- och fordonskostnader som angivits. Sökanden menar att de tre maskinerna/fordonen inte rimligen kommer att vara i användning i flytten under alla de timmar som fastighetsägaren och åkeriverksamheten har angett. Det förefaller inte rimligt att bolaget ska behöva stå kostnaden för dessa maskiner och fordon under den tid som de står stilla. Sökanden menar därför att de angivna maskin- och fordonskostnaderna måste justeras ned, i vart fall så att de korresponderar med de arbetstimmar som fastighetsägaren och åkeriverksamheten har angett. Sökanden menar att de angivna maskin- och fordonskostnaderna justeras ned till en tredjedel av vad fastighetsägaren och åkeriverksamheten har angett.

Avseende lastning, transport och lossning av alla de maskiner och övrigt lösöre som finns inom fastigheten, exklusive bohaget, har sökanden inhämtat en offert om 225 000 kr. Det förutsätter visserligen att allt som ska flyttas finns uttaget på pall eller i container och är möjligt att lasta med antingen hjullastare, kran eller lastväxlare.

Sammanfattningsvis yrkar sökanden att ersättning för flytt av bohaget samt maskiner som används i skogsbruket på gården m.m. ska grundas på kostnad för flyttfirma om 31 500 kr, kostnad för lastbil, lastmaskin och servicebil i 14 timmar om 44 212 kr samt 40 mantimmar för 24 360 kr. Total kostnad för flytt av gården blir då 100 072 kr.

När det kommer till flytt av åkeriverksamheten yrkar sökanden att ersättning ska utgå för lastbil, lastmaskin och servicebil om 80 timmar om 252 640 kr samt 240 mantimmar om 146 160 kr. Total kostnad för flytt av åkeriverksamheten blir då 398 800 kr.

Bergmästaren bedömer att tiden för att packa inför en flytt av bohag i två bostadshus samt en åkeriverksamhet är relativt lång. Så som bergmästaren har uppfattat offerten som fastighetsägaren har inhämtat ingår packningen av bohaget i de två bostadshusen i offerten. Det framgår inte av offerten som sökanden har inhämtat att packning av bostadshusen ingår. En skälig kostnad för packning och flytt av bohaget i de två bostadshusen får anses vara 180 000 kr. En skälig kostnad för flytt av övriga maskiner som används i skogsbruket samt utrustning, virke, ved m.m. får anses vara 150 680 kr i enlighet med fastighetsägarens kalkyl. Ersättning för flytt av gården på fastigheten Kaunisvaara 15:3 ska därmed utgå med 330 000 kr (efter avrundning).

Vad avser flytt av åkeriverksamheten bedömer bergmästaren att en skälig ersättning ska utgå för 240 mantimmar, i enlighet med uppgifter som ägaren av åkeriet har uppgett. Bergmästaren konstaterar att det rimligen tar mest tid i anspråk att packa ihop verksamheten, montera ned och montera upp fast inredning såsom svets, pelarslip m.m. Själva flytten av verksamhetens utrustning med lastbil, lastmaskin och servicebil kan genomföras på kortare tid än 240 timmar. Bergmästaren bedömer att kostnad för lastbil, lastmaskin och servicebil ska utgå för en uppskattad tid om 80 timmar. En skälig ersättning för lastbil, lastmaskin och servicebil blir då 252 640 kr. Ersättning för flytt av åkeriverksamheten på fastigheten Kaunisvaara 15:3 ska därmed utgå med 400 000 kr (efter avrundning).

Pajala Kaunisvaara S:12 (Skifteslagets vägar)

Bergsstaten har efter sammanträdet inhämtat ett värderingsutlåtande för samfälligheten Kaunisvaara S:12. Värderingsutlåtandena har kommunicerats till parterna. Varken sökanden eller delägarna i samfälligheten har lämnat sin inställning till värderingsutlåtandet.

Av inhämtat värderingsutlåtande gällande samfälligheten Kaunisvaara S:12 framgår i huvudsak följande. Värdetidpunkten är maj 2024. Enligt registerutdrag saknar samfälligheten taxeringsvärde. Samfälligheten återfinns i åtta skiften och enligt samfällighetsregistret saknar samfälligheten areal. Värderingsobjektet omfattar ca 30 meter vägmark avseende skifteslagets vägar. Värderingsutlåtandet förutsätter att vägen inte kommer gå att nyttja sedan marken tagits i anspråk.

Det finns sedan länge en praxis om att ersättningen för vägmark/övrig mark som tas i anspråk med äganderätt anses ha en liten marknadsvärdepåverkan och uppgå till ca 1 kr/m². Det finns vidare praxis från Högsta domstolen och Mark- och miljööverdomstolen som säger att när det inte kan påvisas att någon minskning skett i fastighetens marknadsvärde ska det ändå alltid utgå ersättning vid en rättslig belastning.

Denna minimiersättning ska utgå oavsett hur stort intrånget är inom fastigheten, då det är den rättsliga belastningen i fastighetsregistret som bedöms påverka fastighetens marknadsvärde, inte det fysiska intrånget. Enligt praxis ska minimiersättning utgå med 1 200 kr.

Sammanfattningsvis bedöms värdet på samfälligheten Kaunisvaara S:12 till 1 200 kr.

Bergmästaren bedömer att ersättning ska utgå med utgångspunkt från Norrbryggan AB:s värderingsutlåtande. Marknadsvärdet inklusive expropriationstillägg om 25 % bedöms uppgå till 1 500 kr för samfälligheten Pajala Kaunisvaara S:12. Ersättning ska utgå fördelat enligt följande. De delägande fastigheterna Kaunisvaara 5:10, Kaunisvaara 5:13, Kaunisvaara 5:14 och Kaunisvaara 5:15 ska få ersättning motsvarande sina andelar i samfälligheten. Resterande ersättning ska utgå till Kaunisvaara bys skifteslag. Kaunisvaara 5:10 ska erhålla 120 kr i intrångsersättning, Kaunisvaara 5:13 ska erhålla 60 kr i intrångsersättning och Kaunisvaara 5:14 och Kaunisvaara 5:15 ska erhålla 30 kr vardera i intrångsersättning. Övrig ersättning om 1 260 kr ska utgå till Kaunisvaara bys skifteslag.

Pajala Kaunisvaara S:14 (Kalkstensbrott)

Sökanden har träffat överenskommelse med de delägande fastigheterna Kaunisvaara 20:1 och Kaunisvaara 21:1 avseende ersättning för deras andel i samfälligheten Kaunisvaara S:14. Bergmästaren finner att de delägande fastigheterna som har träffat överenskommelser avseende sina andelar i samfälligheten har fått ersättning för intrånget i samfälligheten.

För de delägande fastigheterna Kaunisvaara 13:1 och Kaunisvaara 15:3 saknas överenskommelse om ersättning för deras andel i samfälligheten Kaunisvaara S:14. Sökanden har vid sammanträdet uppgett att de godtar det värderingsutlåtande som Bergsstaten har inhämtat i ärendet. Delägarna i samfälligheten har inte avhört om sin inställning.

Av inhämtat värderingsutlåtande gällande samfälligheten Kaunisvaara S:14 framgår i huvudsak följande. Enligt registerutdrag saknar samfälligheten taxeringsvärde. Samfälligheten återfinns i ett skifte och enligt samfällighetsregistret är dess totala areal 9,5920 ha. Värderingsobjektet avser hela skiftet. Ca 6,7 ha består av produktiv skogsmark, ca 0,5 ha av skogsimpediment och 2,7 ha av grustag. Skogsmarken består 100 % av röjningsskog. Trädslagsfördelning är 90 % tall och 10 % löv med ett virkesförråd på 16 m³sk totalt. Medelboniteten har sammantaget bedömts till ca 3,8 m³sk per ha och år. Drivningsförhållandena har generellt sett bedömts som normala för området. Värderingsobjektet omfattas inte av ransoneringsbestämmelser enligt 11 § Skogsvårdslagen om det betraktas som en egen brukningsenhet.

Avkastningsvärdet för den produktiva skogsmarken inklusive impediment uppgår med givna förutsättningar till ca 122 000 kr, vilket motsvarar ca 1 150 kr/m³sk. Värdet av jakten ingår inte i detta värde. När det kommer till ortsprismetoden så saknas likvärdiga objekt, dvs fastigheter med 100 % röjningsskog. En ortsprisanalys av försäljningar av liknande objekt i inlandskommuner i länet visar att priset pekar mot 30 000 kr/ha. Detta skulle innebära ett marknadsvärde på ca 201 000 kr. Värderingsobjektet har mycket låg medelvirkesförråd och ingen andel slutavverkningsbar skog (100 %) än jämförelseobjekten. Virkespriserna har förändrats nu i februari vilket inte syns ännu i ortsprisanalysen där köpen är något äldre. Sammanfattningsvis bedöms värderingsobjektet som mycket sämre än jämförelseobjekten men på grund av virkespriserna som precis ändrats samt andelen i Allmanningen bedöms värdet endast som något lägre. Skogsmarkens marknadsvärde bedöms med ortsprisanalys till 150 000 kr.

Sammantaget är bedömningen att marknadsvärdet för skogsmarken ligger mittemellan båda metodernas resultat. Marknadsvärdet för skogsmarken före intrånget uppgår till avrundat 140 000 kr inklusive jaktvärde, vilket motsvarar ca 21 000 kr/ha. För värderingsobjektet motsvarar det ett jaktvärde om ca 10 000 kr.

Samfälligheten delägs av fyra fastigheter. Varje fastighet har rätt att ta ut grus ur tälten. Inget kommersiellt syfte är tillåtet. Över en livstid bedöms mängden grus per fastighet till ett gruslass per år. Besparingen bedöms till 1 500 kr/fastighet och år. Marknadsvärdet för det kan beräknas med nuvärdesberäkning med 4 % ränta. Marknadsvärdet för grustälten bedöms till 150 000 kr $((1\ 500 * 4) / 0,04)$.

Sammanfattningsvis bedöms värdet på samfälligheten Pajala Kaunisvaara S:14 till 140 000 kr för skogen och skogsmarken inklusive jakten samt 150 000 kr för grustälten. Totalt bedöms samfällighetens marknadsvärde till 290 000 kr.

Bergmästaren bedömer att ersättning för de delägande fastigheterna Kaunisvaara 13:1 och Kaunisvaara 15:3 ska utgå med utgångspunkt från Norrbryggan AB:s värderingsutlåtande. Marknadsvärdet inklusive expropriationstillägg om 25 % bedöms uppgå till 362 500 kr för samfälligheten Pajala Kaunisvaara S:14. Ersättning ska utgå fördelat enligt följande. De delägande fastigheterna Kaunisvaara 13:1 och Kaunisvaara 15:3 ska få ersättning motsvarande sina andelar i samfälligheten. Kaunisvaara 13:1 ska erhålla 36 000 kr i intrångsersättning och Kaunisvaara 15:3 ska erhålla 113 000 kr i intrångsersättning.

Pajala Kaunisvaara S:28 (Ruutijärvis utdikningslägenhet)

Sökanden har vid sammanträdet uppgett att de godtar det värderingsutlåtande som Bergsstaten har inhämtat i ärendet. Delägarna i samfälligheten har inte avhört om sin inställning.

Av inhämtat värderingsutlåtande gällande samfälligheten Kaunisvaara S:28 framgår i huvudsak följande. Enligt registerutdrag saknar samfälligheten taxeringsvärde. Samfälligheten återfinns i ett skifte och enligt samfällighetsregistret är dess totala areal 25,39 ha. Värderingsobjektet avser 9,5 ha. Ca 7,1 ha har klassats som impediment. Ca 2,4 ha av areal består av produktiv skogsmark. Den består till 50 % av gallringsskog samt 50 % avverkningsbar skog (arealmässigt). Trädslagsfördelning är 65 % tall, 10 % gran och 25 % löv med ett virkesförråd på 260 m³sk totalt. Medelboniteten har sammantaget bedömts till ca 2,0 m³sk per ha och år. Drivningsförhållandena har generellt sett bedömts som normala för området. Värderingsobjektet omfattas inte av ransoneringsbestämmelser enligt 11 § Skogsvårdslagen om det betraktas som en egen brukningsenhet.

Avkastningsvärdet för den produktiva skogsmarken inklusive impediment uppgår med givna förutsättningar till ca 90 000 kr, vilket motsvarar ca 350 kr/m³sk. Värdet av jakten ingår inte i detta värde. En ortsprisanalys av försäljningar av liknande objekt i inlandskommuner i länet visar att priset pekar mot 260 kr/m³sk. Detta skulle innebära ett marknadsvärde på ca 70 000 kr. Värderingsobjektet har liknande medelvirkesförråd och mycket högre andel slutavverkningsbar skog än jämförelseobjekten. Virkespriserna har förändrats nu i februari vilket inte syns ännu i ortsprisanalysen där köpen är något äldre. Sammanfattningsvis bedöms värderingsobjektet som något bättre än jämförelseobjekten och med tanke på virkespriserna precis gått upp samt att samfälligheten har andel i Allmänningen bedöms marknadsvärdet med ortsprisanalys till 100 000 kr.

Sammantaget är bedömningen att marknadsvärdet för skogsmarken ligger vid båda metodernas resultat som överensstämmer bra. Marknadsvärdet för skogsmarken före intrånget uppgår till avrundat 100 000 kr inklusive jaktvärde, vilket motsvarar 390 kr/m³sk. För värderingsobjektet motsvarar det ett jaktvärde om ca 10 000 kr.

Marknadsvärdet på berörd del efter restriktioner bedöms till 10 000 kr.

Mot denna bakgrund har hela samfällighetens marknadsvärde bedömts minska med 90 000 kr.

Bergmästaren bedömer att ersättning ska utgå med utgångspunkt från Norrbryggan AB:s värderingsutlåtande. Ersättning till ägarna av samfälligheten Pajala Kaunisvaara S:28 ska därmed utgå med 112 500 kr inklusive expropriationstillägg om 25 % fördelat enligt följande. Kaunisvaara 3:7, Kaunisvaara 3:8, Kaunisvaara 3:9, Kaunisvaara 3:10, Kaunisvaara 5:13 och Kaunisvaara 26:1 ska erhålla 7 000 kr vardera i intrångsersättning. Kaunisvaara 3:2 ska erhålla 28 100 kr i intrångsersättning. Kaunisvaara 5:10 ska erhålla 14 100 kr i intrångsersättning. Kaunisvaara 5:14 och Kaunisvaara 5:15 ska erhålla 3 600 kr vardera i intrångsersättning och Tarendö 72:1 ska erhålla 21 100 kr i intrångsersättning.

Pajala Kaunisvaara S:29 (Stentäkt)

Sökanden har träffat överenskommelse med de delägande fastigheterna Kaunisvaara 10:6, Kaunisvaara 10:7, Kaunisvaara 10:12 och Kaunisvaara 10:22 avseende ersättning för deras andel i samfälligheten Kaunisvaara S:29. Bergmästaren finner att de delägande fastigheterna som har träffat överenskommelser avseende sina andelar i samfälligheten har fått ersättning för intrånget i samfälligheten.

För de delägande fastigheterna Kaunisvaara 10:8, Kaunisvaara 10:14, Kaunisvaara 10:15, Kaunisvaara 10:16 och Kaunisvaara 13:1 saknas överenskommelse om ersättning för deras andel i samfälligheten Kaunisvaara S:29. Sökanden har vid sammanträdet uppgett att de godtar det värderingsutlåtande som Bergsstaten har inhämtat i ärendet. Delägarna i samfälligheten har inte avhört om sin inställning.

Av inhämtat värderingsutlåtande gällande samfälligheten Kaunisvaara S:29 framgår i huvudsak följande. Enligt registerutdrag saknar samfälligheten taxeringsvärde. Samfälligheten återfinns i ett skifte och enligt samfällighetsregistret är dess totala areal 7,2930 ha. Värderingsobjektet avser hela skiftet. Hela arealen består av produktiv skogsmark. Den består 100 % av avverkningsbar skog (arealmässigt). Trädslagsfördelning är 60 % tall, 35 % gran och 5 % löv med ett virkesförråd på 1 837 m³sk totalt. Medelboniteten har sammantaget bedömts till ca 3,8 m³sk per ha och år. Drivningsförhållandena har generellt sett bedömts som normala för området. Värderingsobjektet omfattas inte av ransoneringsbestämmelser enligt 11 § Skogsvårdslagen om det betraktas som en egen brukningsenhet.

Avkastningsvärdet för den produktiva skogsmarken inklusive impediment uppgår med givna förutsättningar till ca 760 000 kr, vilket motsvarar ca 410 kr/m³sk. Värdet av jakten ingår inte i detta värde. En ortsprisanalys av försäljningar av liknande objekt i inlandskommuner i länet visar att priset pekar mot 260 kr/m³sk. Detta skulle innebära ett marknadsvärde på ca 480 000 kr. Värderingsobjektet har mycket högre medelvirkesförråd och mycket högre andel slutavverkningsbar skog (100 %) än jämförelseobjekten. Virkespriserna har förändrats nu i februari vilket inte syns ännu i ortsprisanalysen där köpen är något äldre. Sammanfattningsvis bedöms värderingsobjektet som mycket bättre än jämförelseobjekten och med tanke på virkespriserna precis gått upp bedöms marknadsvärdet med ortsprisanalys till 700 000 kr.

Sammantaget är bedömningen att marknadsvärdet för skogsmarken ligger närmare avkastningsanalysens resultat pga. prisuppgång på virkesmarknaden som ännu inte syns i ortspriset. Marknadsvärdet för skogsmarken före intrånget uppgår till avrundat 800 000 kr inklusive jaktvärde, vilket motsvarar 435 kr/m³sk. För värderingsobjektet motsvarar det ett jaktvärde om ca 10 000 kr.

Bergmästaren bedömer att ersättning för de delägande fastigheterna Kaunisvaara 10:8, Kaunisvaara 10:14, Kaunisvaara 10:15, Kaunisvaara 10:16 och Kaunisvaara 13:1 ska utgå med utgångspunkt från Norrbryggan AB:s värderingsutlåtande. Marknadsvärdet inklusive expropriationstillägg om 25 % bedöms uppgå till 1 000 000 kr för samfälligheten Pajala Kaunisvaara S:29. Ersättning ska utgå fördelat enligt följande. De delägande fastigheterna Kaunisvaara 10:8, Kaunisvaara 10:14, Kaunisvaara 10:15, Kaunisvaara 10:16 och Kaunisvaara 13:1 ska få ersättning motsvarande sina andelar i samfälligheten och därmed ska de erhålla 62 500 kr vardera i inträngsersättning.

Outredda fastigheter och samfälligheter

Inom det ansökta markanvisningsområdet finns de outredda fastigheterna Kaunisvaara OUTR:3, Kaunisvaara OUTR:5, Kaunisvaara OUTR:14, Kaunisvaara OUTR:18, Kaunisvaara OUTR:26, Kaunisvaara OUTR:47, Kaunisvaara OUTR:49, Kaunisvaara OUTR:52, Kaunisvaara OUTR:55, Kaunisvaara OUTR:64 samt de outredda samfälligheterna Kaunisvaara SAMF:65 och Kaunisvaara SAMF:66. För dessa fastigheter och samfälligheter är delägarna okända. Bergsstaten har kungjort ansökan. Ingen delägare har avhörtts.

Av inhämtat värderingsutlåtande gällande dessa outredda fastigheter och samfälligheter framgår i huvudsak följande. Värdetidpunkten är maj 2024. Värderingsobjekten verkar vara vattendrag eller vägar. Värderingsutlåtandet förutsätter att vägarna inte kommer gå att nyttja sedan marken tagits i anspråk. Vattenområden påverkas inte.

Det finns sedan länge en praxis om att ersättningen för vägmark/övrig mark som tas i anspråk med äganderätt anses ha en liten marknadsvärdepåverkan och uppgå till ca 1 kr/m². Det finns vidare praxis från Högsta domstolen och Mark- och miljööverdomstolen som säger att när det inte kan påvisas att någon minskning skett i fastighetens marknadsvärde ska det ändå alltid utgå ersättning vid en rättslig belastning. Denna minimiersättning ska utgå oavsett hur stort intrånget är inom fastigheten, då det är den rättsliga belastningen i fastighetsregistret som bedöms påverka fastighetens marknadsvärde, inte det fysiska intrånget. Enligt praxis ska minimiersättning utgå med 1 200 kr.

Sammanfattningsvis bedöms värdet på de outredda fastigheterna och samfälligheterna till 1 200 kr per fastighet eller samfällighet.

Bergmästaren bedömer att ersättning ska utgå med utgångspunkt från Norrbryggan AB:s värderingsutlåtande. Ersättning för intrånget i dessa fastigheter och samfälligheter ska därmed utgå med 1 500 kr inklusive expropriationstillägg om 25 % per fastighet eller samfällighet.

Gemensamhetsanläggningar

När det gäller de två gemensamhetsanläggningarna Kaunisvaara GA:4 och Kaunisvaara GA:9 som berörs av ansökan så har det under handläggningens gång framkommit att sökanden kommer ansöka om omprövning för båda gemensamhetsanläggningarna. Kaunisvaara GA:9 ligger helt inom markanvisningsområdet och ska därför upphävas. Kaunisvaara GA:4 kan bli kvar men andelstalen kommer att förändras i och med gruvområdet. Sökanden uppger att de inte kommit framåt i förhandlingarna med gemensamhetsanläggningarna eftersom det är en oklar delägarkrets. När sökanden ansöker om lantmåteriförrättning för att upphäva/ändra andelstalen kommer lantmäteriet att besluta om eventuella ersättningar.

Bergmästaren finner att det i samband med markanvisningsförrättningen inte går att förutse vilken skada som uppstår för gemensamhetsanläggningarna. Det anses därför lämpligast att ersättning för förändringarna inom dessa gemensamhetsanläggningar beslutas av lantmäteriet vid kommande lantmåteriförrättning.

Markavvattningsföretag

Naturvårdsverket har i skrivelse uppgett att om markanvisningen på något sätt skulle påverka befintliga markavvattningsföretag inom deras fastighet eller om det uppstår ett behov av omprövning av dessa bör sådana kostnader hanteras i förrättningen.

När det gäller de markavvattningsföretag som berörs av ansökan så har det under handläggningens gång konstaterats att beslutet om markanvisning innebär en eventuell förändring av delägarskapet i markavvattningsföretagen. Ett beslut om markanvisning enligt minerallagen kan inte förändra markavvattningsföretagens verksamhet. För att förändra tillståndsgivna markavvattningsanläggningar krävs domstolsprövning. Vissa mindre ändringar av tillståndsprövade vattenverksamheter kan hanteras som en anmälan enligt 11 kap. 9 a § miljöbalken.¹ Det ankommer på sökanden att hantera markavvattningsföretagen i den mån det är nödvändigt.

Karta

Gränserna för mark som anvisas ska utstakas och utmärkas i behövlig omfattning. Karta ska upprättas över marken. Den ska göras så noggrann som ändamålet kräver. Kan förrättningen genomföras och förrättningsresultatet åskådliggöras utan karta, behöver en sådan dock inte upprättas, enligt 9 kap. 25 § minerallagen.

Utstakning och utmärkning ska således ske i de allra flesta fall. Avsteg från regeln kan dock göras om gränsmarkeringen antingen är mycket svår att utföra eller framstår som

¹ Markavvattningsföretag, Vägledning för tillsyn, omprövning och avveckling, Miljösamverkan Sverige, Rapportnummer 2015:2, s. 56.

obehövlig (prop. 1988/89:92 s.119). Utstakning bör exempelvis inte förekomma när exploatören äger marken eller mark anvisas efter överenskommelse, om inte sökanden särskilt begär det. Även i andra fall är det som regel obehövligt att staka och märka ut områdena på marken om inte tvist råder om deras utsträckning. Skulle en sådan tvist uppstå senare, kan utstakning ske då (SOU 1986:53 s.244).

Sökanden har inkommit med en markanvisningskarta som visar det sökta området. Kartan är daterad 12 april 2024. Eftersom markanvisningen i huvudsak grundar sig på överenskommelser mellan parterna bedömer bergmästaren att det inte är nödvändigt att vare sig staka ut eller märka ut gränserna. Om det vid ett senare tillfälle skulle anses finnas ett behov av en sådan utstakning eller utmärkning, kan det ske då.

Tillträde

Anvisad mark eller anvisat utrymme får som huvudregel tillträdas när markanvisningsbeslutet har vunnit laga kraft. Enligt 9 kap. 26 § minerallagen får dock mark eller utrymme tillträdas innan markanvisningsbeslutet har vunnit laga kraft, om sökanden har ställt säkerhet för den ersättningskyldighet som avses i 7 kap. 1–3 §§ minerallagen och bergmästaren inte bestämmer annat.

Sökanden begär förtida tillträde till marken enligt 9 kap. 26 § minerallagen. Detta med anledning av att sökandens målsättning är att gruvverksamheten i Sahavaara ska kunna påbörjas senast andra kvartalet år 2027. Det förutsätter att markanvisning och detaljplan finns på plats så att anläggningsarbeten kan påbörjas i början av år 2025. Inledningsvis kommer sökanden anlägga en bullervall/insynsskydd som ska skydda fågellivet väster om gruvans verksamhetsområde. Denna anläggning behöver vara färdigställd senast den 15 april 2025. Sökanden kommer i annat fall inte kunna genomföra några anläggningsarbeten inom området förrän efter den 15 augusti 2025, då fåglarnas häckningsperiod är över (enligt villkor 41 i mark- och miljödomstolens dom i mål nr M 2090-19, s. 12). Sökanden skulle då inte kunna nyttja sommaren 2025 för sådana förberedande anläggningsarbeten som måste ske på barmark och med sommartemperaturer. Däribland anläggandet av nödvändig truckväg till befintligt industriområde vid Tapuli samt bottenskikt, uppsamlade diken och deponiceller till gruvans gråbergsupplag. Det anläggningsarbetet skulle då inte kunna påbörjas förrän sommaren 2026. Då det krävs två barmarkssäsonger för det arbetet skulle det kraftigt försena projektet och omöjliggöra sökandens planer att driftsätta gruvverksamheten senast andra kvartalet år 2027.

Bergmästaren beslutar att sökanden får tillträda den anvisade marken enligt huvudregeln, dvs. när markanvisningsbeslutet har vunnit laga kraft. Den anvisade marken får dock tillträdas innan markanvisningen vunnit laga kraft, under förutsättning att sökanden ställer säkerhet hos Bergsstaten för ersättningskyldigheten enligt ovan. Sökanden kan också inkomma till Bergsstaten med en bekräftelse på att betalning till berörda fastighetsägare eller innehavare av särskild rätt skett.

Avslut

Enligt 9 kap. 18 § minerallagen får markanvisningsförrättningen inte avslutas förrän koncessionsbeslutet har vunnit laga kraft. Bergmästaren konstaterar att de aktuella koncessionsbesluten har vunnit laga kraft. Förrättningen avslutas därmed i och med detta beslut.

Övrig information

Förrättningen har ägt rum vid Bergsstatens kontor i Luleå. Förrättningsman har varit bergmästare Helena Kjellson och denne har biträts av juristen Elin Wennerström.

Delgivning

Bergmästaren beslutar att beslutet ska delges genom kungörelsedelgivning i ortstidningarna Haparandabladet och Norrländska socialdemokraten samt i Post- och Inrikes Tidningar.

Hur man överklagar

Den som delges detta beslut genom kungörelsedelgivning kan överklaga beslutet till mark- och miljödomstolen vid Umeå tingsrätt. Ett överklagande ska ha kommit in till Bergsstaten senast den 18 juli 2024 (se bilaga 2).

De som deltagit i beslutet

Beslut i detta ärende har fattats av bergmästare Helena Kjellson efter föredragning av Elin Wennerström.

Helena Kjellson

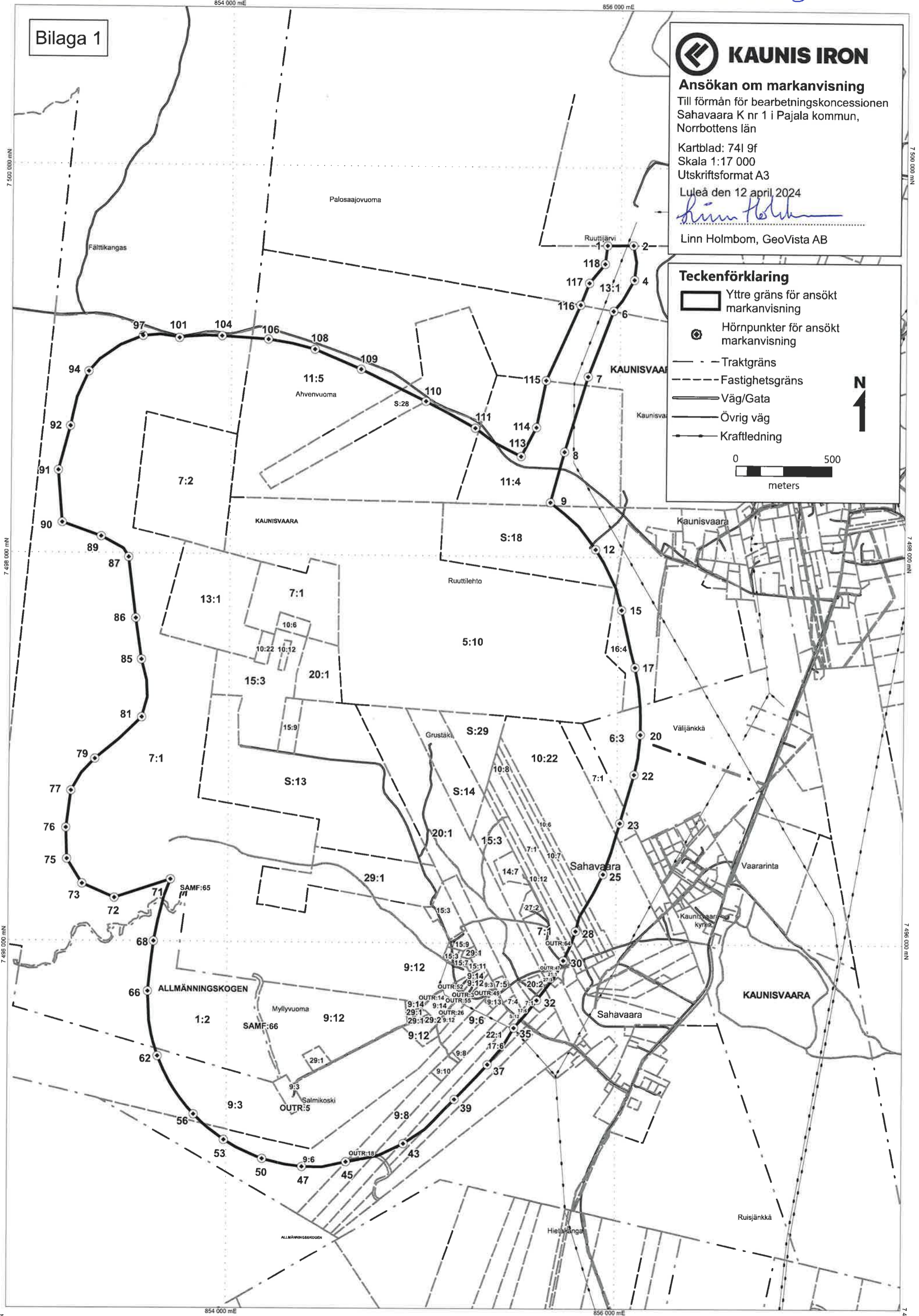

Elin Wennerström

En kopia av beslutet sänds till Länsstyrelsen i Norrbottens län, lantmäterimyndigheten och Pajala kommun.

Bilagor

Bilaga 1, Karta

Bilaga 2, Överklagandehänvisning, delgivning genom kungörelsedelgivning

Bilaga 1

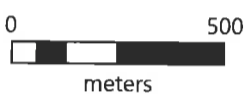
Ansökan om markanvisning
Till förmån för bearbetningskoncessionen Sahavaara K nr 1 i Pajala kommun, Norrbottens län

Kartblad: 741 9f
Skala 1:17 000
Utskriftsformat A3

Luleå den 12 april 2024
Linn Holmbom
Linn Holmbom, GeoVista AB

Teckenförklaring

- Yttre gräns för ansökt markanvisning
- Hörnpunkter för ansökt markanvisning
- Traktgräns
- Fastighetsgräns
- Väg/Gata
- Övrig väg
- Kraftledning

BERGSSTATEN

Överklagandehänvisning vid kungörelsedelgivning

Om ni tagit del av beslutet genom att läsa om beslutet i en tidning, s.k. kungörelsedelgivning gäller följande för att överklaga bergmästarens beslut.

Överklagandet ska vara skriftligt och ställas till Mark- och miljödomstolen vid Umeå tingsrätt **men skickas till Bergsstaten, Box 43, SE-971 02 Luleå** eller mineinspect@bergsstaten.se

I överklagandet ska ni ange:

- Vilket beslut som ni överklagar, ange beslutets diarienummer.
- Varför ni anser att beslutet ska ändras och vilken ändring ni vill ha.
- Ni ska ange ert namn, telefonnummer, postadress och e-postadress.
- Om ni anlitar ombud ska ombudets namn, telefonnummer, postadress och e-postadress anges.

Ert överklagande ska det ha kommit in till Bergsstaten **senast den 18 juli 2024**.

Om ni behöver upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till Bergsstaten, via epost mineinspect@bergsstaten.se eller telefon 0920-23 79 04 (telefontid 09:30-11:30).